

วเน วาพมิกากิณฺเณ	น รชชสฺส สริสฺสสฺ.
มิกํ ทิสฺวาน สายณฺหิ	ปญฺจมาถินมกคํ
กีปริเส จ นจฺจนฺเต	น รชชสฺส สริสฺสสฺ.
ยทา โสสฺสสฺ นิกฺโขสํ	สนฺทมานาย สินฺธุยา
คิตํ กีปริสานนฺจ	น รชชสฺส สริสฺสสฺ.
ยทา โสสฺสสฺ นิกฺโขสํ	คิริคพฺภรจาริโน
วสฺสमानสฺสลุคฺคสฺส	น รชชสฺส สริสฺสสฺ.
ยทา สีสฺส พุคฺคชสฺส	ขคฺคสฺส ควชฺส จ
วเน โสสฺสสฺ วาพานํ	น รชชสฺส สริสฺสสฺ.
ยทา โมริหิ ปริกิณฺณํ	พริหิํ มตฺตกาสิํ
โมริํ ทกฺขิสี นจฺจนฺตํ	น รชชสฺส สริสฺสสฺ.
ยทา โมริหิ ปริกิณฺณํ	อนฺทหํ จิตฺรเปชฺณํ
โมริํ ทกฺขิสี นจฺจนฺตํ	น รชชสฺส สริสฺสสฺ.
ยทา โมริหิ ปริกิณฺณํ	นึลคิวั สิจนฺเทหิํ
โมริํ ทกฺขิสี นจฺจนฺตํ	น รชชสฺส สริสฺสสฺ.
ยทา ทกฺขิสี เหมนฺเต	ปฺปฺฝิตฺเต ชรณฺริหฺ
สุรภี สมฺปวาชนฺเต	น รชชสฺส สริสฺสสฺ.
ยทา เหมนฺติเก มาเส	หริตํ ทกฺขิสี เมทาเป
อินฺทโคปกสณฺณนฺ	น รชชสฺส สริสฺสสฺ.
ยทา ทกฺขิสี เหมนฺเต	ปฺปฺฝิตฺเต ชรณฺริหฺ
กฺุณฺขํ พิมฺพชาลนฺจ	ปฺปฺฝิตํ โถทฺทปทฺทกํ
สุรภี สมฺปวาชนฺเต	น รชชสฺส สริสฺสสฺ.

ขทา เหมนุติเก มาเส วนั ทกขีสิ ปุ่ปุ่ฉิต์
 โอปุ่ปานี จ ปทุมานี น รชชสฺส สรริสฺสสิ.
 หิมวณต์ นิฏฺฉิต์.

๓. ทานกณฺท

เตสั ถาลปปีตัง สุตฺวา ปุตฺตสฺส สฺนนิสาย จ
 กลุณั ปรีเทเวสิ ราชปุตฺตี ยสฺสสินี.
 เสยฺโย วิสั เม ขายิตัง ปปาตา ปปเตยฺยหัง

รชชฺชา พชฺฌ มียฺยาหัง

กสฺมา เวสฺสนฺตรัง ปุตฺตัง ปพฺพาเชนฺติ อหุสกัง.
 อชฺฌมายกั ทานปตี ขายโยคัง อมจฺฉริ
 ปุชฺฉิตัง ปฏฺฐิราชฺหิ กิตฺติมนฺตัง ยสฺสสินี
 กสฺมา เวสฺสนฺตรัง ปุตฺตัง ปพฺพาเชนฺติ อหุสกัง.
 มาตาเปตฺธิภริ ชนฺตัง กุเล เชฏฺฐจาปจายินั
 กสฺมา เวสฺสนฺตรัง ปุตฺตัง ปพฺพาเชนฺติ อหุสกัง.
 รณฺโณ หิตัง เทวหิตัง ฌาตึณั สจฺฉินั หิตัง

หิตัง สพฺพสฺส รณฺจสฺส

กสฺมา เวสฺสนฺตรัง ปุตฺตัง ปพฺพาเชนฺติ อหุสกัง.
 มจฺฉินัว ปลาตานี อมฺพาว ปตฺติตา ฉมา
 เอวั เหสฺสตี เต รณฺจันตี ปพฺพาเชนฺติ อหุสกัง.
 หังโส นิฉินปตฺโตว ปลฺลลสฺมึ อนฺนทเก

อปวิภูโฆ อมจเจหิ
 ตนตํ พุรัมมิ महाराज
 मा नं सिर्विं वचना
 चम्मसुसापजिती कम्मि
 पफुपाचमी सक्तिं पुत्तं
 यस्स पुफुपे चชकुคानी
 यानนत्तम्मनुयानนत्ति
 यस्स पुफुपे चชकुคानी
 यानนत्तम्मनुयानนत्ति
 यस्स पुफुपे อนীগानी
 यानนत्तम्मनुयानนत्ति
 यस्स पुफुपे อนীগानी
 यानนत्तम्मनुयानนत्ति
 อิน्हโคปกवณณา
 यानนत्तम्मनुयानนत्ति
 โย पुफุपे हत्तुณิणा ยาทิ
 सुवชช वेस्सนत्तโร ราช
 กถं จนนत्तत्तुत्तโค
 ชุราชินิं ฝรสฺสญจ
 กस्समा นากิหริสฺสนत्ति
 ปวิสนत्तं พุทธารณญญं
 กถं นุ จิรั ชาเรนत्ติ

เอโก ราช วิชาชยส.
 อตฺโต เต มา อุปัจจกา
 ปฟุพาเจหิ อมฺสกํ.
 สิर्वิं วิเนชฺชํ
 ปาณา ปิยตโร หิ เม.
 กถิการาว ปุप्फิตา
 สุวชเชโกว คมฺมิสฺสตี.
 กถิการวานานิ ว
 สุวชเชโกว คมฺมิสฺสตี.
 กถิการาว ปุप्फิตา
 สุวชเชโกว คมฺมิสฺสตี.
 กถิการวานานิ ว
 สุวชเชโกว คมฺมิสฺสตี.
 คนฺธธรา ปณฺฑุกมฺพลา
 สุวชเชโกว คมฺมิสฺสตี.
 สิวิกาย รเถเน จ
 กถं คจฺจตี ปตฺติโก.
 นจฺจกิตฺตปโปทโน
 ชาริกาชญจ หาริตี.
 กาสาวอชินานิ จ
 กस्सมา จิรั น พชฺชเร.
 ราชปฟุพาชิตา ชนา

กถิ กุสมย์ จิรั
 กาสียานิ จ ธาเรตฺวา
 กุสจีวานิ ธาเรนฺตี
 วยฺหาหิ ปริยายิตฺวา
 สธา กถชฺช อนุชฺฌงฺคิ
 ยสฺสา มุทุตฺตา หตฺถา
 สธา กถชฺช อนุจฺจงฺคิ
 ยสฺสา มุทุตฺตา ปาธา
 ปาทุกาหิ สุวณฺณาหิ
 สธา กถชฺช อนุชฺฌงฺคิ
 ยาสฺสุ อิตฺถีสฺสทฺสฺสานํ
 สธา กถชฺช อนุชฺฌงฺคิ
 ยาสฺสุ สีวาย สุตฺวาน
 สธา กถชฺช อนุชฺฌงฺคิ
 ยาสฺสุ อินฺทสฺสโคตฺตสฺส
 สุตฺวาน นทฺโต ภีตา
 สธา กถชฺช อนุชฺฌงฺคิ
 สกฺกณิ หตฺปฺตฺตาว
 จิรั ทฺกฺเขน ฌายิสฺสํ
 สกฺกณิ หตฺปฺตฺตาว
 กิสฺสา ปณฺฑุ ภาวิสฺสามิ
 สกฺกณิ หตฺปฺตฺตาว

มทฺที ปรีทฺทฺเสตฺติ.
 โขมโกทฺมพฺรานิ จ
 กถิ มทฺที ภิริสฺสตี.
 สีวิกาเย รเถน จ
 ปถิ คจฺฉตี ปตฺติกา.
 จรณา จ สฺุเขธิตา
 ปถิ คจฺฉตี ปตฺติกา.
 จรณา จ สฺุเขธิตา
 ปีมฺมานาว คจฺฉตี,
 ปถิ คจฺฉตี ปตฺติกา.
 ปฺรโต คจฺฉตี มาลินี.
 วนํ คจฺฉตี เอกิกา.
 มหุ อุตฺตสฺเต ปฺเร
 วนํ คจฺฉตี ภิรุกา.
 อุลูกสฺส ปวสฺสโต
 วารินฺว ปเวตฺติ
 วนํ คจฺฉตี ภิรุกา.
 สณฺณํ ทิสฺวา กุลาวิกํ
 สณฺณํ อากมฺมิมิ ปฺริ.
 สณฺณํ ทิสฺวา กุลาวิกํ
 ปิเย ปฺตฺเต อปฺสฺสตี.
 สณฺณํ ทิสฺวา กุลาวิกํ

เตน เตน ปชาวิสฺสํ	ปีเย ปุตุเต อปฺสฺสตี.
กฺุรฺรํ หตฺถาปาว	สุณฺณํ ทิสฺวา กุลาวกํ
จิริํ ทุกฺุเขน ฌายิสฺสํ	สุณฺณํ อากมฺมิมีํ ปฺุริ.
กฺุรฺรํ หตฺถาปาว	สุณฺณํ ทิสฺวา กุลาวกํ
กิสฺสา ปณฺฑุ ภาวิสฺสามิ	ปีเย ปุตุเต อปฺสฺสตี.
กฺุรฺรํ หตฺถาปาว	สุณฺณํ ทิสฺวา กุลาวกํ
เตน เตน ปชาวิสฺสํ	ปีเย ปุตุเต อปฺสฺสตี.
สา นฺุน จกฺุทวักฺุทว	ปลฺลลสฺสมิ อฺุนฺุทเก
จิริํ ทุกฺุเขน ฌายิสฺสํ	สุณฺณํ อากมฺมิมีํ ปฺุริ.
สา นฺุน จกฺุทวักฺุทว	ปลฺลลสฺสมิ อฺุนฺุทเก
กิสฺสา ปณฺฑุ ภาวิสฺสามิ	ปีเย ปุตุเต อปฺสฺสตี.
สา นฺุน จกฺุทวักฺุทว	ปลฺลลสฺสมิ อฺุนฺุทเก
เตน เตน ปชาวิสฺสํ	ปีเย ปุตุเต อปฺสฺสตี.
เอวิํ เม วิลปฺนฺุติยา	ราชปฺุตุตฺติ อฺุทฺุสํ
ปฺุพฺุพาเชสิ จ นํ รมฺุจฺุชา	มณฺเฑ หิสฺสามิ ชีวิตฺ.
ตสฺสา ลาลปฺปิตฺติํ สฺุตฺวา	สพฺุพา อฺุนฺุเตปฺุเร อฺุหุ
พาหา ปฺุคฺุคฺุห ปฺุคฺุคฺุทฺุ	สิวิกณฺุณา สฺุมาคฺุตา.
สาลาว สฺุมปฺุมถิตา	มาลฺุเตน ปมฺุทฺุทิตา
เสนฺุติ ปฺุตุตา จ ทารา จ	เวสฺุสนฺุตรนิเวสฺุเน.
โอโรธา จ กุมารา จ	เวสฺุยานา จ พฺุราหฺุมณา
พาหา ปฺุคฺุคฺุห ปฺุคฺุคฺุทฺุ	เวสฺุสนฺุตรนิเวสฺุเน.
หตฺุถาโรหา อฺุนฺุคฺุจฺุชา	รติกา ปฺุตุติการกา

พาหา ปกฺคยฺห ปกฺกนฺทฺ	เวสสนฺตรนิเวสเน.
ตโต รตฺยา วิวसानเ	สุริยสฺสุคฺคมนํ ปติ
อล เวสสนฺตโร ราชา	ทานํ ทาคฺ์ อฺปาคมิ.
วตฺถานิ วตฺถกามานํ	โสณฺทานํ เทถ วารุณี
โกชนํ โภชนตฺถินํ	สมฺมเทว ปเวจฺฉถ.
มา จ กิณฺจิ วนิพฺพเก	เหจฺยิตฺถ อีชาคเต
ตปฺเปถ อนนฺปาเนน	คจฺฉนฺตฺ ปฏฺธิปฺุชิตา.
(อเถตฺถ วตฺตติ สทฺโท	ตฺมุโล เภรวो มหา
ทานน ตํ นีหฺรนฺติ	ปฺน ทานํ อทา ตฺว.) ^๑
เต สฺ มตฺตา กิณฺตาว	สมฺปตฺนฺติ วนิพฺพกา
นิกฺขมฺนฺเต มหाराเช	สีวินํ รุจฺจทฺตฺมเน.
อจฺเจจฺฉํ วต โภ รุกฺขํ	นानาผลธฺรํ ทุมํ
ยถา เวสสนฺตรํ รุจฺจา	ปพฺพวาเชนฺติ อทฺุสกํ.
อจฺเจจฺฉํ วต โภ รุกฺขํ	สพฺพกามทํ ทุมํ
ยถา เวสสนฺตรํ รุจฺจา	ปพฺพวาเชนฺติ อทฺุสกํ.
อจฺเจจฺฉํ วต โภ รุกฺขํ	สพฺพกามรสาหฺรํ
ยถา เวสสนฺตรํ รุจฺจา	ปพฺพวาเชนฺติ อทฺุสกํ.
เย วุฑฺฒา เย จ ทหฺรา	เย จ มชฺฉิมโปริสา

พาหา ปกฺคยฺห ปกฺกนฺทฺ

นิกฺขมฺนฺเต มหाराเช

อติยฺกฺขา วสฺสวรา

สีวินํ รุจฺจทฺตฺมเน.

อิตฺถาคารา จ ราชิน

๑ อํ กาถา มรฺมม ฉฺฉุจฺสงฺกฺติโปตฺถเกสฺสเยว ทิสฺสติ

พาหา ปกฺคยฺห ปกฺคณฺฑุํ

นิกฺขมฺนเต มหาราช	สีวันํ ฐฏจวฑฺฒเน.
ถิโยปี ตตฺถ ปกฺคณฺฑุํ	ยา ตมฺหิ นคฺเร อหุ
นิกฺขมฺนเต มหาราช	สีวันํ ฐฏจวฑฺฒเน.
เย พุราหฺมณา เย จ สมณ.	อณฺเณ วาปี วณิพฺพกา
พาหา ปกฺคยฺห ปกฺคณฺฑุํ	อชฺมุโม กิร โภ อิติ.
ยถา เวสฺสณฺฑโร ราช	ยชฺมาโน สเก ปุเร
สีวันํ วจนฺตเถน	สมฺหา ฐฏจา นิรชฺชติ.
สฺตฺต หตฺถิสฺเต ทตฺวา	สพฺพาลงฺการฐฺสึเต
สุวณฺเณเกจฺเณ มาตงฺเก	เหมกปฺปนवासเส
อรุฬฺเห คามณฺเฑยฺหิ	โตมรํกุสฺสปาถิกิ
เอส เวสฺสณฺฑโร ราช	สมฺหา ฐฏจา นิรชฺชติ.
สฺตฺต อสฺสสฺเต ทตฺวา	สพฺพาลงฺการฐฺสึเต
อาชานเฑยฺหิ ชาติยา	สินฺชเว สึชวหเน.
อรุฬฺเห คามณฺเฑยฺหิ	อิถฺติยา จาไซริกิ
เอส เวสฺสณฺฑโร ราช	สมฺหา ฐฏจา นิรชฺชติ.
สฺตฺต รตฺสฺเต ทตฺวา	สนนฺทเช อุตฺตีสฺตทฺชเช
ทีเป อโถปี เวชฺคฺเช	สพฺพาลงฺการฐฺสึเต
อรุฬฺเห คามณฺเฑยฺหิ	จาปฺหตฺถเถหิ จมฺมิกิ
เอส เวสฺสณฺฑโร ราช	สมฺหา ฐฏจา นิรชฺชติ.
สฺตฺต อิตฺถิสฺเต ทตฺวา	เอกเมกา รเถ จิตฺตา
สนนฺทธา นิกฺขรชฺชฺหิ	สุวณฺเณเห อลงฺกตา.

ปี่ตาลงการา ปี่ตวสนา	ปี่ตาภรณภูสิตา
อพารปมฺหา หสุลา	สุสณฺณา ตนฺมชฺฌิมา
เอส เวสฺสนฺตโร ราชา	สมฺหา รณฺญา นิริชฺชติ.
สตุตฺต เชนฺสเต ทตฺวา	สพฺพา กัสมฺปชาธนา
เอส เวสฺสนฺตโร ราชา	สมฺหา รณฺญา นิริชฺชติ.
สตุตฺต ทาสีเสเต ทตฺวา	สตุตฺต ทาสีสตานี จ
เอส เวสฺสนฺตโร ราชา	สมฺหา รณฺญา นิริชฺชติ.
หตุถิ อสฺเส รเถ ทตฺวา	นารีโย จ อลงฺกตา
เอส เวสฺสนฺตโร ราชา	สมฺหา รณฺญา นิริชฺชติ.
ตทาสี ยํ ภีสนํ	ตทาสี โลมหํสนํ
มหาทานเน ปทินฺนมหิ	เมทนํ สมกมฺปลถ.
ตทาสี ยํ ภีสนํ	ตทาสี โลมหํสนํ
ยํ ปณฺชล็กโต ราชา	สมฺหา รณฺญา นิริชฺชติ.
อเถตฺถ วตฺตติ สทฺโท	ตฺมุโล เภรวโ มหา
ทานเน ตํ นีหรนฺติ	ปฺน ทานํ ททาสี โส. ^๑
เต สฺ มตฺตา กิลนฺตาว	สมฺปตฺนฺติ วนิพฺพกา
นิกฺขมฺนฺเต มหาราเช	สีวันํ รณฺจวทฺธเน.
อามนฺตฺยิตฺถ ราชานํ	สณฺขยํ ชมฺมิกํ วั
อวรฺุทฺตสี มํ เทว	วงฺกํ คจฺฉามิ ปพฺพตฺ.
เย หิ เกจฺจ มหาราช	ภูตา เย จ ภวิสฺสเร.
อติตฺตาเยว กาเมหิ	คจฺฉนฺติ ยมสาธนํ.

๑ ปฺน ทานํ อทา ตฺวํ (ฉนฺนุสงฺกตฺติโปตฺถก)

โสหํ สเก อภิสฺสสึ
 สิวํ วจนฺตเถน

ยชมาโน สเก ปุเร
 สมฺหา รณฺฐา นีรชฺชหํ.

อฆนฺตํ ปฏฺฐิเสวีสฺสํ

วเน วาพมิกาภิณฺเณ
 อหํ ปุณฺณานิ กโรมิ
 อนฺุชานาหิ มํ อมฺม
 โสหํ สเก อภิสฺสสึ
 สิวํ วจนฺตเถน

ขคฺคทปฺปนิเสวิตะ
 ตุมฺเห ปงฺกมฺหิ สิทถ.
 ปพฺพชฺชา มม รุจฺจติ
 ยชมาโน สเก ปุเร.
 สมฺหา รณฺฐา นีรชฺชหํ

อฆนฺตํ ปฏฺฐิเสวีสฺสํ

วเน วาพมิกาภิณฺเณ
 อหํ ปุณฺณานิ กโรมิ
 อนฺุชานามิ ตํ ปุตุต
 อยณฺจ มทฺทํ กถฺยาณํ
 อจฺจตํ สห ปุตุเตหิ
 นาหํ อกามา ทาสีป
 สเจ อิจฺฉติ อเนวตุ
 ตโต สฺสนฺหํ มหาราชา
 มา จนฺทนสฺมาจาเร
 มา กาสฺยานิ ชาเรตฺวา
 ทุกฺโข วาโส อรณฺณสฺมึ
 ตมพฺรวิ ราชปฺตุตฺตี

ขคฺคทปฺปนิเสวิตะ
 วงฺกํ คจฺฉามิ ปพฺพตฺ.^๑
 ปพฺพชฺชา เต สมิชฺฉตฺ
 สฺสณฺณา ตนฺนุชฺฉณิมา
 ทิ อรณฺเณ กริสฺสตี.
 อรณฺณํ เนตฺตมฺสฺสเห
 สเจ นิจฺฉติ อจฺฉตฺ.
 ยาจิตฺุ ปฏฺฐิปชฺชถ
 รโชชฺฉลฺลํ อธารยิ.
 กุสฺจิริ อธารยิ
 มา หิ ตวํ ลกฺขณฺเณ คมิ.
 มทฺทํ สพฺพพงฺคโสภณฺา

๑. ตุมฺเห ปงฺกมฺหิ สิทถ (อจฺจสงฺกฺลิโปตฺถก)

นาหนุดิ์ สุขมิจุเฉยยั
 ตมพรวี มหาราชา
 อิงฆ มททิ นิสาเมหิ
 พหุ กัฎา ปฉุงกา จ
 เตปี ตั ตตถ หีเสยยั
 อปเร ปสฺส สนฺตาเส
 สปปา อชครา นาม
 เต มนุสฺสั มิคั วาปี
 ปริกฺขิปีตฺวา โภเคหิ
 อญฺเฌปี กณฺหา ชฎิโน
 น เตหิ ปฺริโส ทิฎฺฐิโ
 สงฆญฺญนฺตา สิงฺคานิ
 มหีสา วิจฺรณฺเตตถ
 ทิสฺวา มิคานั บฺุถานั
 เชนฺว วจฺจกิทฺฐาว
 ทิสฺวา สมฺปตีเต โฆเร
 อเชตฺตญฺเฌย เต มททิ
 ยา ตฺวั สีวาย สฺตฺวาน
 สา ตฺวั วงฺกั อนฺปฺปตฺตา
 จิเต มชฺฌนฺหิเก กาเล

ยั เม เวสฺสนฺตฺรึ วินา.
 สีวินั รมฺจวทฺธโม
 วเน เย โหนตี ทฺุสฺสหา.
 มกฺสา มชฺฌมกฺขิกา
 ตนฺเต ทฺุขตฺรึ สียา.
 นทึนฺุปนฺิเสวิตะ
 อวิสา เต มหพฺพลา.
 อปี มาสนฺนมาคตั
 วสมานนฺติ อตฺตโน.
 อจฺฉา นาม อมฺมมิคา
 รุกฺขมารุบฺห มุจฺจติ.
 ติกฺขคฺคฺคานิ ปฺหาริโน^๑
 นทึ โสตฺมพฺรึ ปตี.
 ควั สณฺจรตฺั วเน
 กถึ มททิ กริสฺสสี.
 ทฺุหมคฺเคสฺส ปฺลวฺจคเม
 ภวิสฺสเต มหพฺภยั.
 มุหุ อุตฺตสเต^๒ ปฺุเร
 กถึ มททิ กริสฺสสี.
 สนฺนินฺสินฺเนสฺส ปกฺขิสฺสุ

๑ ติกฺขคฺคฺคานิปฺหาริโน (ฉฺฉนฺตฺตํไปตฺถก)

๒ อุตฺตสยั (ฉฺฉนฺตฺตํไปตฺถก)

สุกแตว พุทธารณณํ
 คมพรวี ราชปุตฺตํ
 ยานี เอตานิ อกฺขาสี
 สพฺพานิ อภิสสมโภสฺสํ
 กาสํ กุสํ โปฏฺถกัถํ
 อูรสา ปนฺทหิสฺสามิ
 พนฺธุหิ วตฺตจฺริยาหิ
 อูทรสฺสุปฺโรเรน
 อคฺคิสฺส ปาริจฺริยาช
 เวชฺพยํ กณฺฐกัถํ โลก
 อปฺปิสฺสา โหติ อปฺปตฺโต
 โย นํ หตฺถเก คเหตฺวาน
 เวชฺพยํ กณฺฐกัถํ โลก
 เกสคฺคหตฺตเมกฺขเป
 ทตฺวา จ โนปฺกมฺติ
 เวชฺพยํ กณฺฐกัถํ โลก
 สุกฺกจฺจวํ เวชฺเวรา
 อกามํ ปฺริกขฺตฺตเนติ
 เวชฺพยํ กณฺฐกัถํ โลก
 อปฺปํ ฉาติกฺุเถ ฝึเต
 นเวตฺติวากุญํ น ลภ

ตตฺถ กิ คณฺตุมิจฺจสิ.
 มทฺที สพฺพงฺกโสภณา
 วเน ปฏฺิกยานิ เม
 คจฺจณฺณเวว รเถสภ.
 อูสิริ มฺนุชฺสปพฺพชํ
 นาสฺส เหสฺสามิ ทฺนฺนยา.
 กุมาริ วินฺทเต ปตี
 โคหนฺนเวจฺจเนน จ.
 อุกฺกมฺมชฺชเนน จ
 คจฺจณฺณเวว รเถสภ.
 อจฺจณฺณจิมฺปิ กฺุชฺชิตฺตุ
 อกามํ ปฺริกขฺตฺตเนติ
 คจฺจณฺณเวว รเถสภ.
 กฺุญฺชา จ ปฺริสฺสมฺภนา
 พหุทฺกชํ อนปฺปํ
 คจฺจณฺณเวว รเถสภ.
 ทตฺวา สุกฺกมานิโน
 อจฺจณฺณเวว วายสา
 คจฺจณฺณเวว รเถสภ.
 กัสปฺชฺโชตเนน วสํ
 ภาตฺตุหิ สจฺฉินฺหิ จ^๑

๑. สจฺฉินฺหิ (นฺนฺรสงฺกัถิโปตฺถก)

เวชพยุ่ กญฺกั โลเก
 นคฺคา นที อนุทกา
 อิตฺถิปี วิชวา นคฺคา
 เวชพยุ่ กญฺกั โลเก
 ชโข รตฺสฺส ปญฺฉาณํ
 ราชา รญฺชฺสฺส ปญฺฉาณํ
 เวชพยุ่ กญฺกั โลเก
 ยา ทลิตฺทํ ทลิตฺทํ
 ตํ เว เทวา ปสฺสํนฺติ
 สามิกํ อนุพนฺธิสฺสํ
 ปจฺพยาปี อภิขฺชนฺตฺยา
 อปี สาครปรียนฺตํ
 นานารตนปริปรุํ
 กถนฺนุ ตาสํ หทยํ
 ยา สามิเก ทุกฺขิตฺมฺหิ
 นิกฺขมฺนฺเต มหาราช
 ตมฺหํ อนุพนฺธิสฺสํ
 ตมฺพรวี มหาราชา
 อิเม เต ทหฺรา ปุตฺตา
 นิกฺขิปฺป ลกฺขณฺเ คจฺฉ
 ตมฺพรวี ราชปุตฺตี
 ปียา เม ปุตฺตกา เทว

คจฺฉณฺเวยว รเถสภ.
 นคฺคํ รญฺจํ อราชกํ
 ยสฺสาปี ทส ภาตโร
 คจฺฉณฺเวยว รเถสภ.
 ชฺชโม ปญฺฉาณมคฺคิโน
 ภตฺตา ปญฺฉาณมิตฺถิยา
 คจฺฉณฺเวยว รเถสภ.
 อจฺจมา อจฺจมฺสฺส กิตฺติมํ
 ทุกฺกํ หิ กโรติ สา.
 สทา กาสายวาสนี
 เวชพยุ่ กญฺกิตฺถิยา.
 พหฺวิตฺตฺตฺร มหิ
 นิจฺเจ เวสฺสนฺตฺร วินา.
 สุขฺรา วต อิตฺถิโย
 สุขฺมิจฺฉนฺติ อตฺตโน.
 สิวินํ รญฺจวฺจฺฉนฺ
 สพฺพกามทโท หิ เม.
 มทฺที สพฺพจฺกโสภณํ
 ชาลํ กณฺหาชฺฉินา จุโ
 มยฺนฺเต โปสฺยามเส.
 มทฺที สพฺพจฺกโสภณา
 ชาลํ กณฺหาชฺฉินา จุโ

คฺยุมหํ ตคฺถ รเมสฺสสฺสฺติ	อรณฺเณ ชิวโสทินํ.
คฺมพฺรวิ มหาราชา	สิวํ รุทฺทวทฺตมโน
สาถึนโมทนํ ภูตฺวา	สุจํ มํสุปฺเสจฺนํ
รูกฺขผลานิ ภูณฺชนฺตา	กถํ กานฺนฺติ ทารกา.
ภูตฺวา สตปฺเต กํเส	โสวณฺเณ สตราชึเก
รูกฺขปฺตฺเตสุ ภูณฺชนฺตา	กถํ กานฺนฺติ ทารกา.
กาสิยานิ จ ชาเรตฺวา	โฆมโกทุมฺพรานิ จ
กฺุสจฺรานิ ชาเรนฺตา	กถํ กานฺนฺติ ทารกา.
วฺยหาหิ ปฺริยายิตฺวา	สิวิกาย รเถน จ
ปฺตฺติกา ปฺริชานฺตา	กถํ กานฺนฺติ ทารกา.
กฺุฎฺทาเร สยิตฺวาน	นิวาเต ผุสฺตคฺคเพ
สยนฺตา รูกฺขมฺลสมิ	กถํ กานฺนฺติ ทารกา.
ปฺลถงฺเกสุ สยิตฺวาน	โคณเก จิตฺรสนฺถเต
สยนฺตา ตินฺสนฺถาเร	กถํ กานฺนฺติ ทารกา.
คณฺธเกณ วิถิมปีตฺวา	อกรฺจนฺทเนน จ
รโฆชลฺถานิ ชาเรนฺตา	กถํ กานฺนฺติ ทารกา.
จามรโมรหตฺถเหหิ	วิชิตฺงฺกา สุเชธิตา
ผุฏฺฐา ทํเสหิ มกเสหิ	กถํ กานฺนฺติ ทารกา.
คฺมพฺรวิ ราชปฺตฺติ	มทฺที่ สพฺพงฺกโสภณฺนา
มา เทว ปฺริเทเวสิ	มา จ ตฺवं วิมโน อหุ

ยถา มยํ ภวิสฺสาม	ตถา เภสฺสณฺตี ทารกา.
อิทํ วตฺวาน ปกฺกามิ	มทฺที สหฺพงฺกโสภณา
สํวิมฺกุเณน อนฺนเวสี	ปุตฺเต อทาย ลกฺขณา.
ตโต เวสฺสณฺตโร ราชา	ทานํ ทตฺวาน ขตฺติโย
ปีตุ มาตุ จ วนฺทิตฺวา	กตฺวา จ นํ ปทกฺขิณํ.
จตฺวาหิ รถํ ยุตฺตํ	สํมมารุขฺห สนฺทนํ
อาทาย ปุตฺตทารณฺจ	วงฺกํ ปายาสี ปพฺพตํ.
ตโต เวสฺสณฺตโร ราชา	เยนาสี พหุโก ชโน
อามนฺต โข ตํ กจฺฉาม	อโรคา โหนฺตุ ฉาตโย.
อิงฺฆ มทฺที นิสาเมหิ	รมฺมรูปํ ทิสฺสตี
อวาโส สํวิเสฏฺฐสฺส	เปตฺตีกิ ฆวนํ มม.
ตํ พุราหฺมณา อนฺวคฺมํ	เต นํ อสฺเส อยาจิสฺสุ
ยาจิตฺ ปฏฺฐิปาทฺสี	จตฺนุนํ จตฺโร หเย.
อิงฺฆ มทฺที นิสาเมหิ	จิตฺตฺรูปํ ทิสฺสตี
มิกโรหิจฺฉวณฺเณน	ทกฺขิณฺสฺสา วหนฺตี มํ.
อเถตฺถ ปณฺจโม อาคา	โส ตํ รถมฺยาจถ
ตสฺส ตํ ปฏฺฐิปาทฺสี ^๑	น จสฺสฺสปฺทโต มโน.
ตโต เวสฺสณฺตโร ราชา	โอโรเปตฺวา สกํ ชนํ
อสฺสาสยิ อสฺสรถํ	พุราหฺมณฺสฺส ชเนสีโน.

๑. ยาจิตฺทาสี (ฉฏฺฐสฺสฺสกีโปตฺตถก)

ตวิ มหฺหิ กณฺหิ คณฺหาหิ	ลหุกา เอสา กนิฏฺจกา
อนฺหิ ขาลี กเสฺสฺสามิ	ครุโก ภาติโก หิ โส.
ราชา กุมารมทาย	ราชปฺตุตี จ ทาริกํ
สมฺโมทมานา ปกฺกามํ	อณฺณมณฺณํ ปิยฺวทา

ทานกณฺหา นาม

๔. วนปเวสน

ยหิ เกจิ มนฺุชา เอนฺติ	อนฺนุกฺเก ปฏฺิเปถ
มกฺกนฺเต ปฏฺิปุจฺจาม	กฺุหิ วฺจกตปฺพฺโต.
เต ตตฺถ อมฺเหหิ ปสฺสิตฺวา	กณฺนํ ปรีเทวฺยํ
ทฺุขนฺเต ปฏฺิเวทนฺติ	ทฺุเร วฺจกตปฺพฺโต.
ยหิ ปสฺสนฺติ ปวเน	ทรรกา ผลิเต ทฺุเม
เศสํ ฝลานํ เหตุมฺหิ	อุปโรทนฺติ ทารกา.
โรทนฺเต ทารเก ทิสฺวา	อฺุพฺพิทฺธา วิปฺุชา ทฺุมา
สยเมโวนมิตฺวาน	อฺุปคจฺจนฺติ ทารเก.
อิทํ อจฺเจรํ ทิสฺวา	อฺุพฺภูตํ โลมหํสนํ
สาธฺุการํ ปวตฺเตสฺสิ	มทฺุหิ สพฺพฺกโสภณฺวา
อจฺเจรํ วัต โลกสฺมี	อฺุพฺภูตํ โลมหํสนํ
เวสฺสนฺตรสฺส เตเชน	สยเมโวนตา ทฺุมา.
สงฺขิปฺปิสฺส ปถํ ยกฺขา	อนฺนุกมฺุปาย ทารเก
นิกฺขนฺตทิวเสเนว	เจตฺรณฺนุชฺมุปากมฺุ.